

23 de març de 2020

# Alerta Informativa

## Departament Litigació i Arbitratge

**Com es veu afectat el règim de custòdia, visites i estades acordat en els procediments de família per les mesures contingudes en el Reial decret (RD) 463/2020 pel qual es va declarar l'estat d'alarma davant la pandèmia de coronavirus COVID-19?**

**Criteri de la Comissió Permanent del Consell General del Poder Judicial (CGPJ). Remissió al criteri dels Jutjats de Família competents:**

Divendres passat dia 20 de març de 2020, l'òrgan de govern dels jutges va acordar en sessió extraordinària que correspon al jutge la decisió pertinent sobre la suspensió, alteració o modulació del règim de custòdia, visites i estades acordat en els procediments de família quan el que es disposa en el Reial decret 463/2020, pel qual es va declarar l'estat d'alarma, afecti directament o indirectament a la forma i mitjà conformement als quals s'emporten a la pràctica les mesures acordades. Així, les mesures adoptades judicialment en els procediments de família no queden afectades per la regla general de suspensió de terminis i actuacions processals durant l'estat d'alarma. Això no significa, afegeix el CGPJ, que l'execució pràctica del règim establert no es vegi afectat pel que es disposa en el Reial decret 463/2020, ja que "la necessitat de preservar la salut dels fills i dels progenitors pot imposar, segons les circumstàncies, la modulació o la modificació del règim de custòdia, visites i estades, alterant o suspentent l'execució de les mesures acordades o determinant una particular manera de dur-les a terme".

Així mateix, i sense perjudici de la possibilitat, "i fins i tot conveniència", que aquesta variació del règim i de la manera d'executar-lo sigui producte del consens entre els progenitors, a falta d'acord "correspon al jutge o magistrat adoptar la decisió que procedeixi" en funció de les circumstàncies del cas, en garantia de la finalitat tuitiva del Reial decret i de la preservació de la salut i benestar dels fills, així com de la salut dels progenitors i, en general, de la salut pública.

També assenyalen que la suspensió, alteració o modificació del règim acordat pot ser particularment necessària "quan els serveis o recursos públics (Punts de Trobada Familiar i recursos equivalents) s'hagin vist afectats en el seu funcionament ordinari a conseqüència de l'aplicació de les mesures del Reial decret 463/2020". Finalment, conclouen que "l'anterior no és obstacle a l'eventual adopció d'acords en les juntes sectorials dels Jutjats de Família a fi d'unificar criteris i d'establir pautes d'actuació conjunta amb vista a satisfer les finalitats de protecció al fet que està orientat el Reial decret 463/2020".

En conseqüència:

- 1) Prevaldran els acords adoptats entre els progenitors en relació amb la suspensió, alteració o modulació del règim de custòdia, visites i estades en llaures a protegir el benestar dels menors i preservar la seva salut.
- 2) Si no existeix consens entre els progenitors, seran els jutges o magistrats els que adoptaran les mesures que considerin pertinents.

Per a aquests casos de desacord cal tenir en compte que no hi ha un criteri unificat, sinó que s'han donat directrius molt diferents.

Com a exemple, assenyalarem alguns dels **Criteris adoptats i seguits pels Jutjats de Família en relació amb el règim de custòdia, visites i estades durant l'estat d'alarma:**

(i) Els Jutjats de Família de Barcelona van adoptar en data a 18 de març de 2020, entre altres, els següents criteris d'actuació pel període des del passat 15 de març de 2020 fins al pròxim 28 de març de 2020:

- L'RD 463/2020, de 14 de març, de declaració de l'estat d'alarma no legitima l'incompliment de resolucions judicials.
- Si algun dels progenitors presenta símptomes de contagi o ha resultat positiu en el test de la Covid-19, en interès dels fills menors i per a evitar la seva propagació, és preferible que la guarda i custòdia l'ostenti l'altre progenitor.
- Fora dels casos de símptomes de contagi o resultat positiu en el test de la Covid-19, i excepte supòsits excepcionals justificats documentalment, el sistema de responsabilitat parental haurà de ser exercit pel progenitor custodi (en supòsits de custòdia exclusiva) o pel progenitor que ostenta la guarda en aquest moment (en supòsits de custòdia compartida).
- A fi d'aconseguir el necessari i desitjable contacte patern-filial el progenitor custodi haurà de facilitar, particularment per mitjans telemàtics (skype, facetime, o vídeo trucada de whastApp) el contacte del/s fill/s amb el progenitor no custodi, sempre que no es pertorbin les rutines o horaris de descans dels menors.

(ii) Els Jutjats de Família i Violència sobre la Dona de Valladolid van acordar el passat 19 de març de 2020 els següents criteris:

- Prevaldrà l'acord entre els progenitors.
- Tant en els supòsits en els quals estigui establert un règim de guarda i custòdia compartida com en els supòsits en els quals un dels progenitors tingui atribuïda la guarda i custòdia en exclusiva, s'han de complir les resolucions efectuant-se els lliuraments dels menors en les dates fixades per a l'intercanvi.
- Suspendre de moment i fins que no s'aixequi l'estat d'alarma, les visites intersetmanals, amb i sense pernoctament, tant en els supòsits de guàrdia i custòdia compartida com a exclusiva d'un progenitor

(iii) La Junta Sectorial de Judges de Primera Instància de Marbella va acordar en sessió de 20 de març de 2020 el següent:

- Realitzar una crida als progenitors perquè resolguin de forma consensuada les qüestions relatives a la guarda dels menors.
- En cas de custòdia compartida els canvis hauran d'efectuar-se de manera que el menor resulti el menys exposat possible als contagis.
- Tant les comunicacions intersetmanals com els canvis de guarda en caps de setmana es mantindran malgrat l'estat d'alarma.

(iv) En casos com Madrid, l'Il·lustre Col·legi d'Advocats (ICAM) davant l'estat d'alarma, ha publicat recomanacions prioritant l'acord entre els progenitors, i mancant consens ha recomanat el següent:

- Si la custòdia està establerta judicialment de manera monoparental, la recomanació és que sigui el progenitor custodi qui mantingui la guarda del/de la menor evitant trasllats dels menors i riscos de contagi.
- No obstant això, el progenitor que no tingui la custòdia tindrà dret a mantenir el contacte durant aquesta limitació amb el menor, mitjançant comunicació via telefònica, Skype, Facetime, o WhatsApp amb el menor, i el progenitor custodi estarà obligat a facilitar-lo.
- Es proposa que aquells progenitors que vegin retallats els seus drets de visita i estada puguin compensar-ho en tot o en part una vegada acabi l'estat d'alarma.

És evident, doncs, que les respostes són molt dispars.

En qualsevol cas, de realitzar-se els intercanvis, cal tenir present la conveniència de portar amb si les resolucions judicials a fi de justificar la seva presència en la via pública per a la recollida i lliurament dels menors.

I de la mateixa manera, finalment, destacar que, en cas de desacord, els Jutjats no tenen suspeses les actuacions processals per a l'adopció de mesures de protecció dels menors previstes en l'article 158 del Codi Civil, que en qualsevol cas poden ser interessades a fi d'evitar als fills pertorbacions danyoses en els casos de canvi de titular de la potestat de guarda, i/o apartar-los de qualsevol perill o perjudicis en el seu entorn familiar, o enfront de terceres persones.

Esperem que aquesta informació els resulti d'utilitat i els recordem que Roca Junyent queda a la seva disposició per a ampliar o aclarir qualsevol qüestió del seu interès.

Atentament,

\*\*\*

Departament Litigació i Arbitratge de Roca Junyent